

Kevad mesilas

Kokkuvõte Ülo Lippa mesindusloengust Tallinna Mesinike Seltsis 14.04.2009.a.,

Lektorileping PR-5-1.5-45

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Mesilaspere talvitumine ja hea kevadine areng sõltub peamiselt sügisest mesilaspere ettevalmistusest. Hea talvitumise eeldusena peab sügisel olema peres piisavalt palju noori mesilasi. Et saada sügisel peresse palju noori mesilasi, peab mesilasperes kindlasti olema noor, mitte üle 2 aasta vanune ema. Piisavalt palju peab mesilasperes olema talvesööta, mida peab jätkuma mesilasperele ka kevadiste ebasoodsate ilmade korral. Varroaravi tuleb teha õigeaegselt. Kindlasti ei tohi ravi tegemist jätta hilissügisesse – vajalik on sel juhul ka eelnev hilissuvine ravikord talvemesilaste kasvatamise eel.

Kui kevadel osutub, et talvitumine on läinud halvasti, siis võib põhjuseid võib olla mitmeid. Näiteks võib põhjuseks olla talvemesilaste vähene hulk või ebaõige vanuseline suhe, aga ka haiguste poolt nõrgestatud mesilaspere (näiteks varroatoosi kahjustused). Mõnikord on põhjuseks ka ebakvaliteetne sööt, näiteks kristalliseerunud sööt või lehemesi, mida mesilased ei saa talveperioodil kasutada. Ka halvad välistingimused võivad põhjustada rahutut või halba talvitumist ja suurenenud talvekadusid. Näiteks võivab mesilasi talvitumisel häirida linnud, loomad (nugised) või inimesed. Ühes Soome mesilas hukkus talvitumisel terve 10-pereline mesilagrupp selle tõttu, et kesktalvel toimusid mesilasperede lähedal raietööd ja metsa väljavedavad traktorid liikusid paari nädala vältel vahetult mesilasperede kõrvalt mööda.

Kevadel pärast talvitumise perioodi järgneb mesilasperes ajajärk, mil vanad ületalve elanud mesilased vahetuvad noorte mesilaste vastu, mille tõttu mesilaspere ei suurene. Tavaliselt lõpeb uuenemisperiood üks kuni poolteist kuud pärast puhastuslendu, Eesti tingimustes enamasti aprilli lõpus. Suveperioodil on mesilaste eluiga keskmiselt 40-45 päeva ja seega uueneb mesilaspere 1,5 kuu järel keskmiselt.

Kevadise uuenemisperioodi lõpus kujuneb mesilasperes kasvuperiood, kus noori mesilasi koorub rohkem, kui on hääbuvaid vanamesilasi. Selle tulemusena mesilaste arv peres järjest suureneb ja mesilaspere tugevneb. Vastavalt mesilaspere sellisele uuenemise ja kasvurütmile tuleb mesinikul oma kevadisi tegevusi kavandada ja teostada. Selle rütmi arvestamine määrab ära ka mesilas tehtavad perede laiendamistööd ja sülemlemisohu vältimise meetmed, mida mesinik peaks kindlasti arvestama.

Kevadiste laiendamistööde käigus tuleks kindlasti planeerida ka pesakärgede uuendamise ja väljavahetamise kava ning üldine uute kärgede ülesehitamise kava. Mesilaspere kohta peaks kevad-suvisel perioodil üles ehitama vähemalt 8-10 uut kärge. See aitab vältida või vähendada mesilashaiguste levikut ja nõrgestavat mõju mesilasperedes. Ühtlasi kasutatakse sel viisil ära noorte mesilaste vahaerituse potentsiaal ja antakse neile tööd, mis omakorda vähendab sülemlemistungi teket mesilasperes..